

ART, DISSENY I SOCIETATS

Victor Tur Garcia

Professor Responsable: Victor Tur Garcia

Grup: 1,2,101,102,201,202

Codi: 105710

Crèdits: 6 ECTS

Curs: 1

Semestre: 1

Tipologia: Formacio Basica

Matèria: Art

Horaris:

Grup	Horaris	Professor
1	Divendres 09:45 - 11:15	Victor Tur Garcia
2	Dimecres 09:45 - 11:15	Victor Tur Garcia
101	Divendres 08:30 - 09:30	Victor Tur Garcia
102	Divendres 12:00 - 13:00	Victor Tur Garcia
201	Dimecres 08:30 - 09:30	Victor Tur Garcia
202	Dimecres 11:45 - 12:45	Victor Tur Garcia

Eina Centre Universitari
Fundació Eina
Disseny Art Barcelona

Passeig Santa Eulàlia 25
08017 Barcelona T+34 932 030 923
info@eina.cat www.eina.cat

Índex de la Guia Docent

Presentació de l'assignatura

Recomanacions

Continguts

Metodologia

Avaluació

Bibliografia i Recursos

Resultats d'Aprenentatge

Presentació de l'assignatura

Breu descripció:

«A LA CAMPANA DE VIDRE». Dintre i fora de la Modernitat al context dels EUA de la guerra freda. Art, Disseny i Societats (ADS) té una funció introductòria i la voluntat d'analitzar els processos creatius dins dels contextos culturals del món contemporani. Sense tractar-se d'una assignatura d'història, aquest any ens fixarem en les pràctiques de l'art i el disseny en l'àmbit nord-americà dels anys cinquanta del segle passat. Inevitablement establirem ponts amb el present i aplicarem perspectives crítiques actuals: es fa necessari que definim i qüestionem les característiques d'una Modernitat que, per bé i per mal, ha condicionat el món actual. Per ajudar-nos a percebre el clima polític i social de l'època estudiada, recorrerem a diverses pel·lícules i a una lectura literària: La campana de vidre (1963) de Sylvia Plath.

*****

Si la Modernitat ha estat un projecte inacabat, podem entendre-la com una ficció i estudiar-la com a tal (la Modernitat, un projecte que és més cert per a uns que per a altres, i que a la fi no compleix les seves promeses d'alliberament i progrés humà). A mitjan segle XX, el Projecte Europeu de la Modernitat es trasllada i s'implementa en terres americanes (és a dir, en un territori definit per la colonialitat i el racisme d'arrel europea) i podem parlar d'una culminació; no tan sols per l'expansió de la pràctica modernista de les arts, l'arquitectura i el disseny, sinó també perquè la pròpia indústria cultural contribueix a difondre'n els valors i a consolidar-la com a ideologia dominant.

Els fragments temàtics en què s'organitza aquesta assignatura, constitueixen un aproximació a les idees principals de la Modernitat i a les omissions i disidències que l'han caracteritzat en negatiu.

Objectius Formatius:

- Expandir les presumpcions de l'alumnat pel que fa a l'art i el disseny.
- Situar les accions creatives singulars dins de marcs socials i culturals contemporanis.
- Integrar eines teòriques i un glossari de conceptes que afavoreixin l'anàlisi crític o que, directament, es puguin aplicar en l'exercici de l'art i el disseny.
- Adoptar una visió que superi les categories disciplinàries o que les entengui en diàleg amb altres manifestacions creatives, tècniques i polítiques.
- Comprendre els fonaments del Projecte Europeu de la Modernitat i el seu efecte en el món contemporani, tot incorporant les crítiques formulades des de la teoria postmoderna, l'ecologisme, el feminisme i el pensament postcolonial.

Recomanacions

- A les classes plenàries d'ADS no és permès l'ús de telèfons mòbils, tauletes ni ordinadors portàtils. Al contrari, als seminaris és recomanable la presència de dispositius que facilitin la recerca.
- Quan s'entrega un exercici per a ser avaluat se n'està declarant l'autoria i l'originalitat: és important

acreditar fonts textuais i gràfiques i no incórrer en cap mena de plagi.

- Per raons òbvies, l'ús d'assistents virtuals i xatbots de redacció està completament prohibit (tret d'aquells exercicis que n'especifiquin el contrari).
- L'aula és un espai d'aprenentatge i d'intercanvi d'idees però sobretot és un espai segur on l'alumnat ha de sentir que se l'escolta i respecta (això és especialment important als seminaris on es debat en grup). A fi d'evitar situacions negatives, o per tal de reconduir-les, existirà un codi de conducta que serà acordat el primer dia de classe segons les exigències de cada grup.

Continguts i Metodologia

Breu descripció:

- «A LA CAMPANA DE VIDRE». Dintre i fora de la Modernitat al context dels EUA de la guerra freda.
- Fragment 1. El cronotop. Introducció a l'assignatura. Què és la Modernitat i per què estudiar la postguerra americana? Elements d'època i societat en l'obra de Sylvia Plath i altres.
  - Fragment 2. El somni americà i les seves cases. L'estandardització heterosuburbial i els casos d'Edith Farnsworth i Hugh Hefner. Els Eames i el disseny. Americanitat i disseny escandinau en el Mid-Century Modern.
  - Fragment 3. Una conversa sobre estètica. El naixement de l'estètica en relació a la modernitat. Algunes expressions estètiques i la utilitat dels seus termes (grotesc, sublim, sinistre, kitsch, camp, abjecte, kawaii i wabi-sabi).
  - Fragment 4. La lògica del museu il·lustrat. Des del gabinet de curiositats fins al cub blanc. El qüestionament feminista de Linda Nochlin com a exemple d'altres crítiques institucionals necessàries.
  - Fragment 5. La lògica de la ciutat. Vida i mort de les grans ciutats americanes. Societats de control i arquitectura hostil.
  - Fragment 6. La bona lletra. Entre la comunicació i l'expressivitat. L'estil tipogràfic internacional i la gràfica americana de Paul Rand, Reid Miles i Saul Bass.
  - Fragment 7. L'expressionisme abstracte com a triomf americà i modern. Com Nova York va robar la capitalitat a París. Jackson Pollock, Mark Rothko, Ad Reinhardt, Clement Greenberg i les idees d'autonomia i la visió del progrés.
  - Fragment 8. Blau és un color. Teoria del color de Josef Albers. El petit blau i el petit groc de Leo Lionni.
  - Fragment 9. Feeling blue. Consciència danyosa. Les millors ments de la generació destruïdes per la bogeria. Depressió, melancolia i societats (culpables).
  - Fragment 10. Si les portes de la percepció s'obriessin. Consciència expandida. Margaret Mead i les primeres albors de la cultura psicodèlica.
  - Fragment 11. Futurisme i retrofuturisme. La responsabilitat de la indústria cultural en la definició de futurs (i del que és imaginable). Ficcions i prototip diegètic.
  - Fragment 12. La qüestió colonial. Dori Tusntall, Bolivar Echevarria i la modernitat qüestionada. El racisme i l'apropiació cultural en el dia a dia del disseny.
  - Fragment 13. A l'escola. Influència i llegat de la Bauhaus en l'experiència pedagògica del Black Mountain College.

Metodologia docent:

Les sessions són discursives amb acompanyament audiovisual, i proporcionen eines d'anàlisi crític per a l'alumnat, a la vegada que presenten casos d'art i disseny que poden ser d'interès.

Activitats formatives:

Per tal de fer un seguiment continu de l'evolució de l'alumnat, hi haurà cinc exercicis formatius que

sumaran el 50% de la nota. Al final del semestre hi haurà un examen escrit (40%) a partir dels projectes d'art i disseny comentats durant el curs que caldrà relacionar amb els continguts de l'assignatura.

Avaluació

Normativa general d'avaluació

Per considerar superada una assignatura, caldrà que s'obtingui una qualificació mínima de 5,0. Una vegada superada l'assignatura, aquesta no podran ser objecte d'una nova avaluació.

La menció de matrícula d'honor es pot atorgar a l'alumnat que tingui una qualificació igual o superior a 9,0. El nombre de matrícules d'honor que s'atorgui no pot ser superior al cinc per cent de persones matriculades en una assignatura en el període acadèmic corresponent, excepte si el total de persones matriculades és inferior a vint, en el qual cas es pot atorgar una sola matrícula d'honor.

Es considerarà "No Avaluable" (NA) l'estudiant que no hagi lliurat totes les evidències d'aprenentatge o no hagi assistit al 80% de les classes sense haver justificat les absències. En cas d'absència justificada, l'estudiant s'ha de posar en contacte amb el professor en el moment de la reincorporació per determinar la recuperació de les activitats a les quals no hagi assistit.

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

Sistema avaluació continua

El sistema d'avaluació d'EINA i de la UAB és d'avaluació continuada, l'objectiu de la qual és que l'estudiant pugui conèixer el seu progrés acadèmic al llarg del seu procés formatiu per tal de permetre-li millorar-lo.

El procés d'avaluació continuada ha d'incloure un mínim de tres activitats avaluatives, de dues tipologies diferents, distribuïdes al llarg del curs, cap de les quals pot representar més del 50% de la qualificació final.

Per aprovar ADS s'ha d'obtenir una mitjana de 5 punts sobre 10 en les activitats avaluatives, tant de les sessions plenàries com dels seminaris (és a dir, cal aprovar les plenàries i també els seminaris per superar l'assignatura d'ADS, encara que la mitjana numèrica doni més d'un 5). La nota final es distribueix de la següent manera: 60% de les activitats avaluatives a les classes plenàries i 40% d'activitats avaluatives dels seminaris.

Tant a plenàries com a seminaris, l'assistència i la participació compten un 10% de la nota.

Procés de revisió

La revisió es pot sol·licitar al professor i es farà segons calendari lectiu.

Resultats d'aprenentatge de la matèria

Coneixements

Relacionar els estils artístics, arquitectònics i del disseny amb contextos històrics concrets mitjançant la realització de cronogrames. (KT01)

Descriure contextos específics del disseny i l'art a partir de la lectura d'articles d'història i de crítica del dit àmbit. (KT02)

Habilitats

Diferenciar entre el tema i els objectius d'un assaig acadèmic d'història i crítica de l'art i del disseny. (ST10)

Competències

Generar un assaig acadèmic de crítica del disseny i/o un projecte de recerca en l'àmbit de l'art des d'un posicionament teòric i crític. (CT06)

Resultats d'aprenentatge de la titulació

Coneixements

Referenciar correctament les fonts documentals, la bibliografia necessària i el coneixement de l'entorn patrimonial tant per a la projecció com per a l'anàlisi i crítica raonada del disseny i/o l'art.

Habilitats

Emetre judicis de valor respecte a projectes de disseny, interpretant les dades i justificant la seva anàlisi crítica sobre la base dels coneixements adquirits sobre la comunicació gràfica, els espais i els objectes, així com als textos de referència..

Sintetitzar coneixements de diverses fonts i procedències (estudis, treballs de camp, bibliografia, observacions directes o experiències de caràcter pràctic) ja siguin de l'àmbit del disseny com d'altres afins i/o auxiliars i disciplines afins pròpies de les indústries culturals.

Competències

Elaborar informes professionals i acadèmics en relació amb l'àrea del disseny, les arts i les seves disciplines auxiliars.

Bibliografia i Recursos

- Adorno, Theodor W. (2024). Minima Moralia. Reflexions des de la vida deteriorada (Ferrarons i Llagostera, Joan, Trad.). Arcàdia
- Albers, Josef (2013). Interaction of color. Yale University Press
- Been, Benjamin (2024). Tripping on Utopia: Margaret Mead, the Cold War, and the Troubled Birth of Psychedelic Science. Grand Central Publishing
- Corbet, Brady (2024). The Brutalist. Brookstreet Pictures; Kaplan Morrison
- Engel, Peter et alt (2024). Subúrbia. La construcció del somni americà. Diputació de Barcelona; Centre de Cultura Contemporània de Barcelona
- Guilbaut, Serge (1985). How New York Stole the Idea of Modern Art. University of Chicago Press
- Hustwit, Gary (2007). Helvetica. Swiss Dots; Veer
- Jacobs, Jane (1992). The Death and Life of Great American Cities. Vintage
- Jason, Cohn & Jersey, Bill (2011). Eames: the Architect and the Painter. Quest Productions
- Marcus, George H. (1998). Design in the Fifties. When Everyone Went Modern. Prestel
- Mead, Margaret (1984). Sexe i temperament en tres societats primitives (Civis Pol, Jordi, Trad.).Edicions 62
- Plath, Sylvia (2014). The Journals of Sylvia Plath, 1950-1962. Faber & Faber —(2023). La campana de vidre (Pera Cucurell, Marta, Trad.). Edicions del Periscopi
- Preciado, Paul B. (2020). Pornotopía. Arquitectura y sexualidad en «Playboy» durante la guerra fría. Anagrama
- Strunk, William & White, E. B. (1999). The Elements of Style. Pearson
- Taft, Maggie (2023). The Chieftain and the Chair. The Rise of Danish Design in Postwar America.The University of Chicago Press
- Tunstall, Elizabeth (2023). Decolonizing Design A Cultural Justice Guidebook. The MIT Press